

Bohdan Ryszewski

Studia i badania z zakresu archiwistyki na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim

Echa Przeszłości 3, 9-18

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ARKTYKUŁY I ROZPRAWY

Bohdan Ryszewski

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
UWM w Olsztynie

STUDIA I BADANIA Z ZAKRESU ARCHIWISTYKI NA UNIWERSYTECIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Uniwersytecki ośrodek studiów i badań z zakresu archiwistyki w Olsztynie rozwija się w oparciu o Katedrę Archiwistyki, która powstała jeszcze w ramach Wyższej Szkoły Pedagogicznej jako zakład w 1998 r., przekształcony w katedrę Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w 2000 r.

Stanowią jednak ten ośrodek nie tylko stosunkowo nieliczni jeszcze pracownicy Katedry, ale także pracownicy z innych zakładów i katedr Uniwersytetu oraz współpracownicy Katedry Archiwistyki pracujący głównie w archiwach. Założycielem Katedry jest autor niniejszego omówienia, który swoją wiedzę naukową kształtował w znanym toruńskim ośrodku kształcenia archiwistów, najpierw jako student elitarnego Studium Archiwalnego w latach 1956-1958, następnie – po latach pracy w archiwach – od 1966 r. kolejno jako starszy asystent, adiunkt, docent, profesor nadzwyczajny i kierownik Zakładu Archiwistyki¹. Założyciel i obecny kierownik Katedry Archiwistyki, już jako profesor zwyczajny, prowadzi wykłady na olsztyńskiej specjalności archiwalnej z archiwoznawstwa i historii ustroju, metodyki archiwalnej, teorii archiwalnej, informatyki historycznej i archiwalnej. Skład personalny katedry uzupełnia ks. dr Kazimierz Łatak, absolwent Watykańskiej Szkoły Archiwistyki i Paleografii, b. archiwista Archiwum Generalnego Zgromadzenia Kanoników Laterańskich w Rzymie, dyrektor Archiwum Zgromadzenia Księży Kanoników Laterańskich w Krakowie. Prowadzi zajęcia z paleografii łacińskiej, łaciny średniowiecznej i nauk pomocniczych historii. Zajęcia z neografii niemieckiej

¹ B. Ryszewski, *Toruński ośrodek kształcenia archiwistów i badań archiwistycznych*, Toruń 1997. ss. 7.

i paleografii łacińskiej prowadzą prof. Teresa Borawska, kierująca Zakładem Historii Średniowiecznej Powszechnej i dr Henryk Rietz z Katedry Historii Nowożytnej. Współpracują z Katedrą Archiwistyki: dr Alina Kopiczyńska, wykładająca aktoznawstwo, mgr Beata Waclawik z Archiwum Państwowego w Olsztynie, prowadząca ćwiczenia z metodyki archiwalnej ogólnej, mgr Danuta Kasperek, kierująca Archiwum Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, prowadząca wykłady i ćwiczenia z wiedzy o kancelarii współczesnej (zarządzania dokumentacją). Mgr Tomasz Gajownik – absolwent specjalności toruńskiej, pracownik techniczny Katedry Archiwistyki, prowadzi ćwiczenia z komputeryzacji archiwów, mgr Anna Żeglińska, doktorantka Katedry, prowadzi ćwiczenia z metodyki archiwalnej specjalnej, aktoznawstwa i wstępu do archiwistyki. Szczególne znaczenie ma współpraca Katedry z Zakładem Metod Komputerowych UWM, którego czteroosobowy zespół pracowników: dr Krzysztof Narojczyk, mgr Artur Rusowicz, mgr Izabela Socka i mgr Jerzy Socki, prowadzi zajęcia z informatyki archiwalnej oraz blisko współpracuje z Katedrą w zakresie badań i konferencji naukowych. Cenna jest także bliska współpraca Katedry w zakresie praktyk zawodowych z ks. prof. Andrzejem Kopiczko, dyrektorem Archiwum Archidiecezji w Olsztynie. Jak wynika z powyższego przeglądu, dzięki korzystnym warunkom udało się w stosunkowo krótkim czasie skupić dość liczne grono nauczycieli akademickich i archiwistów, którzy z pełnym powodzeniem mogą prowadzić prawdziwie uniwersyteckie kształcenie archiwistów.

Podkreślić trzeba bardzo korzystne warunki działalności specjalności archiwalnej i Katedry Archiwistyki w Olsztynie. Jest bowiem Olsztyn bardzo poważnym ośrodkiem archiwalnym. Działa tu Archiwum Państwowe o bogatym i różnorodnym zasobie archiwalnym i znakomitych warunkach lokalowych. Bogata biblioteka archiwalna i regionalna Archiwum ułatwia studiowanie na specjalności archiwalnej. Podobne znaczenie ma dla specjalności Warmińskie Archiwum Archidiecezjalne o bardzo bogatym, sięgającym XIII wieku, zasobie. Oba te ważne archiwa są miejscem ćwiczeń i praktyk studenckich. Pomocą w zajęciach i praktykach zawodowych służy także dobrze zorganizowane Archiwum Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Studia magisterskie z zakresu archiwistyki są uzupełnione studiami doktoranckimi. Przy Katedrze Archiwistyki działa seminarium doktoranckie prof. Bohdana Ryszewskiego, które powstało w październiku 1987 roku w Toruniu, a od 1997 r. zostało przeniesione do Olsztyna. Uczestniczą w nim obecnie przeważnie absolwenci specjalności archiwalnej toruńskiej i olsztyńskiej – uczniowie kierownika seminarium. Większość stanowią pracownicy różnych archiwów państwowych: w Olsztynie, Szczecinie, Gdańsku, Białymstoku, Ar-

chiwum Diecezjalnego w Toruniu, Archiwum Zgromadzenia Księży Michaelitów w Strudze, archiwum Telewizji Publicznej, archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Olsztynie i Poznaniu. Jest to jedyne w Polsce seminarium doktoranckie skupione na problemach archiwistycznych. Tematyka aktualnie powstających prac doktorskich obejmuje m.in. badania procesów archiwotwórczych w wybranych zespołach archiwalnych lub w zasobach wybranych archiwów, badania struktury zasobu archiwalnego w archiwach państwowych i kościelnych, badania kancelarii na wybranych przykładach, problematyka zastosowania komputerów w archiwach zakonnych, historię archiwów rodowych i osobistych. W tematyce seminarium doktoranckiego występują także tematy z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, dotyczące zarządzania bibliotekami i barier informacyjnych.

Trzeba przy tym podkreślić, że Katedra Archiwistyki UWM jako jedna z niewielu zakładów naukowych archiwistyki prowadzi nie tylko zajęcia dydaktyczne w zakresie archiwistyki, ale także badania z tego zakresu, realizując ważny postulat jedności nauczania i badań. Ujawniły się przy tym naukowe i dydaktyczne specjalizacje Katedry Archiwistyki. Prof. Bohdan Ryszewski, kierownik Katedry, zajmuje się problematyką komputeryzacji archiwów i warsztatu historyka, teorią archiwalną, a na dalszym planie historią archiwów rodowych i osobistych oraz obyczajowością ziemiańską. Przygotowuje do druku część teoretyczną nowej wersji akademickiego podręcznika archiwistyki oraz wstęp do komputeryzacji archiwów². Ks. dr Kazimierz Łatak, adiunkt Katedry, zajmuje się archiwistyką kościelną, paleografią łacińską, łaciną średniowieczną, dyplomatyką, sfragistyką, skryptoriami polskiego kanonikatu regularnego i polskim kanonikatem regularnym do końca XVII wieku. Tej ostatniej tematyce poświęcona jest już ukończona rozprawa habilitacyjna ks. dr. Kazimierza Łataka.

Program naszej specjalności archiwalnej w obecnej wersji, przy należyтым uwzględnieniu wszystkich podstawowych przedmiotów specjalności archiwalnej, wyraźnie preferuje problemy komputeryzacji archiwów. Należy przy tym podkreślić, że problematyka i technika komputerowa uwzględniane są właściwie w realizacji prawie wszystkich przedmiotów specjalności archiwalnej.

Obecny program specjalności archiwalnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, po wielu modyfikacjach, składa się z dziesięciu przedmiotów i praktyki archiwalnej.

² Jest to nowa wersja podręcznika Haliny Robótka, Bohdana Ryszewskiego i Andrzeja Tomczaka, *Archiwistyka*, Warszawa PWN 1989, którą przygotowuje H. Robótka i B. Ryszewski (z pominięciem dziejów archiwów) pt. *Teoria i metodyka archiwalna*, na zlecenie Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.

Studiowanie na specjalności zaczyna się od przedmiotu *Wstęp do archiwistyki*, który realizowany jest w ciągu 15 godzin, w tym 5 godzin wykładu i 10 godzin ćwiczeń. Treść tego przedmiotu jest bardzo różnorodna. Zapoznaje uczestnika zajęć najpierw z podstawową literaturą archiwalną: podręcznikami, bibliografiami, słownikami terminologii archiwalnej, czasopismami i ważniejszymi opracowaniami archiwalnymi. Następnie omawia archiwistykę jako dyscyplinę naukową – jej przedmiot, zakres i podział oraz metody badawcze stosowane w badaniach archiwistycznych i pracach archiwalnych nad zasobem, wychodzimy bowiem z założenia, że praca archiwisty ma charakter naukowy. Kolejny temat omawianego przedmiotu przedstawia rozwój archiwistyki w ujęciu powszechnym, ze szczególnym uwzględnieniem jej podstawowych zasad teoretycznych. Następnie omawiane są podstawowe pojęcia archiwalne. Szerzej przedstawiane są procesy archiwotwórcze, które objaśniają, jak w różnych okresach historycznych na ziemiach polskich narastał i archiwizował się zasób archiwalny. Ten ważny przedmiot kończy się poznaniem funkcji i organizacji współczesnego archiwum³.

Następny przedmiot, z którym powinien zapoznać się studiujący specjalność archiwalną, to *aktoznawstwo* realizowane w ciągu 10 godzin wykładu i 20 godzin ćwiczeń. Jest to inaczej ujęty przedmiot, który na innych specjalnościach archiwalnych nazywany bywa *Rozwojem form kancelaryjnych*. Aktoznawstwo na naszej specjalności nie jest omawiane statycznie jako formy kancelaryjne, ale przedstawia w ujęciu dynamicznym rozwój procesów aktotwórczych w systemach kancelaryjnych działających na ziemiach polskich: procesy aktotwórcze w kancelarii wyłączności dokumentu, w kancelarii księgi wpisów, w kancelarii akt czynności, w różnych systemach kancelarii akt spraw – systemach: pruskim, polskim, rosyjskim, austriackim, zreformowanej kancelarii polskiej wprowadzonej od 1931 r.

Równoległe z aktoznawstwem studenci uczą się czytania dawnego pisma w ramach przedmiotów: paleografia łacińska, neografia niemiecka, paleografia ruska i neografia rosyjska. Obowiązkowe jest zaliczenie jednego z wymienionych przedmiotów w wymiarze 60 godzin ćwiczeń.

Kontynuacją aktoznawstwa jest kolejny przedmiot nazwany w naszym programie *Kancelaria współczesna*, a w programach innych specjalności realizowany w nieco innym ujęciu jako *zarządzanie współczesną dokumentacją*. W ramach tego przedmiotu omawiana jest organizacja pracy kancelaryjnej we współczesnych instytucjach, proces aktotwórczy w tychże kancelariach i proces archiwizacji współczesnej dokumentacji w archiwum zakładowym i archiwum

³ B. Ryszewski, *Archiwistyka*, Poznań 1979.

przejściowym, aż do momentu ostatecznej jej archiwizacji w archiwum o zasobie wieczystym. Przedmiot ten jest realizowany w wymiarze 20 godzin wykładu i 40 godzin ćwiczeń. Problematyka zarządzania dokumentacją w naszym programie występuje zatem w dwóch przedmiotach w łącznym wymiarze 90 godzin. W przyszłości zamierzamy blok przedmiotów związanych z zarządzaniem dokumentacją, zwłaszcza współczesną, znacznie rozwinąć.

Równoległe z przedmiotami aktoznawczymi studenci olsztyńskiej specjalności archiwalnej studiują przedmioty należące do archiwistyki. Najwięcej miejsca spośród nich zajmuje metodyka archiwalna realizowana w wymiarze 90 godzin, w tym 30 godzin wykładu, 30 godzin metodyki ogólnej i 30 godzin metodyki specjalnej. Wykład obejmuje całość metodycznych zagadnień archiwistyki: zagadnienia kształtowania zasobu archiwalnego, jego rozmieszczenia, opracowania i udostępniania. Ćwiczenia z metodyki ogólnej polegają przede wszystkim na pełnym uporządkowaniu i opisie informacyjnym wybranego zespołu z okresu akt spraw. Natomiast ćwiczenia z metodyki specjalnej obejmują opracowywanie dokumentów, ksiąg wpisów, map i planów, dokumentacji technicznej, audialnej i wizualnej oraz elektronicznej. Zajęcia z metodyki kończą się egzaminem. Jesteśmy przygotowani do prowadzenia ćwiczeń z metodyki archiwizacji i opracowania dokumentacji elektronicznej jako osobnego przedmiotu w wymiarze 60 godzin.

Ukończenie zajęć z metodyki archiwalnej jest warunkiem uzyskania skierowania na praktykę zawodową, którą studenci specjalności mogą odbywać w dowolnym archiwum, jednak opiekunem praktyki musi być archiwista dyplomowany.

Szczególną formę otrzymał w olsztyńskiej specjalności archiwalnej przedmiot *archiwoznawstwo*, który został połączony z *historią ustroju administracyjnego ziem polskich*. Pozwoliło to w połączonym wykładzie przedstawić historię zasobu archiwalnego w poszczególnych okresach i formach historyczno-ustrojowych, uwzględniającą zarazem: ustrój władz i urzędów, narastanie i losy zasobu archiwalnego tych władz i urzędów oraz obecne miejsce przechowywania omawianego zasobu. Jest to inne niż stosowane we współczesnych podręcznikach ujęcie archiwoznawstwa, nawiązujące do założeń Józefa Siemieńskiego przedstawionych w jego *Przewodniku po archiwach polskich*⁴. W omawianym ujęciu przedmiotem archiwoznawstwa jest historia zasobu archiwalnego (z uwzględnieniem procesów archiwotwórczych) i ich stan obecny, natomiast historia archiwów zostaje przesunięta

⁴ J. Siemieński, *Przewodnik po archiwach polskich. I. Archiwa Dawnej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1833; zob. też: B. Ryszewski, *O badaniach i dorobku archiwistyki polskiej okresu 1918 – 1939*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Historia” t. 19, 1984, s. 173-204.

na drugi plan. Takie podejście do archiwoznawstwa stosowałem już w wykładach prowadzonych na specjalności archiwistycznej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w Olsztynie stosuję je jeszcze bardziej konsekwentnie, osiągając dobre rezultaty.

Uzupełnieniem historii ustroju administracyjnego z archiwoznawstwem jest przedmiot „podstawy zarządzania instytucjami i przedsiębiorstwami gospodarczymi”, prowadzony jako konwersatorium w wymiarze 30 godzin.

Blok przedmiotów informatycznych jest szczególnie rozwinięty w programie studiów historycznych i specjalności archiwalnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Studiowanie informatyki zaczyna się już na drugim roku studiów od poznania podstaw informatyki (60 godzin ćwiczeń laboratoryjnych). Na III roku studenci specjalności archiwalnej i multimedialnej zaliczają 75 godzin ćwiczeń z informatyki historycznej i wykład z informatyki historycznej w wymiarze 15 godzin zakończony egzaminem. Na roku IV studenci archiwistyki odbywają ćwiczenia z informatyki archiwalnej w wymiarze 60 godzin. Na V roku studenci archiwistyki mają zajęcia z przedmiotu *Problemy komputeryzacji archiwów* w wymiarze 10 godzin wykładu i 20 godzin ćwiczeń. Tematyka wykładu obejmuje: wybrane zagadnienia dotyczące systemów informacyjnych (ze szczególnym uwzględnieniem archiwalnych systemów informacyjnych), omówienie struktury polskiego zasobu archiwalnego, teoria standardów opisu archiwaliów, przegląd wybranych standardów opisu archiwaliów amerykańskich, angielskich, międzynarodowych (ISAD i ISAAR) i polskiego standardu FOPAR. Ćwiczenia polegają na wprowadzaniu przygotowywanych przez studentów opisów archiwaliów w standardzie FOPAR do bazy danych. Wszystkie ćwiczenia z informatyki odbywają się w pracowni komputerowej Instytutu, przy 15 stanowiskach komputerowych indywidualnie wykorzystywanych.

Szczególne znaczenie w programie specjalności archiwalnej ma *teoria archiwalna*, która stanowi podsumowanie kształcenia. Jest to przedmiot w uniwersyteckim kształceniu archiwistów konieczny. Przedmiot ten wykładany jest w wymiarze 15 godzin i zakończony egzaminem. Obejmuje najpierw problemy metodologii archiwistyki: jej przedmiot, zakres, podział i metody badawcze. Następnie wykładana jest teoria kształtowania zasobu archiwalnego, teoria rozmieszczenia zasobu archiwalnego, teoria opracowania zasobu archiwalnego oraz zagadnienia udostępniania zasobu archiwalnego.

Studenci specjalności mogą wybrać seminarium z archiwistyki, które przygotowuje do pracy naukowej z archiwistyki.

Powyższy program może być realizowany zarówno według porządku ustalonego przez Katedrę Archiwistyki, jak i w bardziej dowolnym układzie wy-

branym przez studenta. W tym ostatnim przypadku student może rozpocząć zajęcia specjalistyczne na II lub III roku.

Wyżej omówiony program specjalności wyraźnie określa sylwetkę jej absolwenta. Specjalność przygotowuje absolwentów do pracy we wszelkiego typu archiwach i innych instytucjach posiadających zasób archiwalny. Wynika to z wszechstronności programu specjalności, który obejmuje wszystkie przedmioty ważne dla wykształcenia archiwisty, uwzględnia ponadto wszystkie typy i formy polskiego zasobu archiwalnego. Jednocześnie absolwent specjalności archiwalnej UWM otrzymuje gruntowne przygotowanie teoretyczne, które jest podstawą do dalszego pogłębiania wiedzy archiwalnej. Ukończenie seminarium magisterskiego z archiwistyki daje podstawę absolwentom specjalności do prowadzenia pracy naukowej i przygotowuje do uczestniczenia w seminarium doktorskim. Studia z zakresu archiwistyki na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim mają zatem zarazem zawodowy i naukowy charakter.

Najbardziej jednak charakteryzuje absolwentów naszej specjalności gruntowne przygotowanie z zakresu informatyki i komputeryzacji archiwów. Znajduje to odbicie na dyplomach absolwentów, w których zapisano: *specjalność archiwistyka – archiwistyka komputerowa*.

Katedra Archiwistyki zorganizowała także Podyplomowe Studium Archiwistyki, które przygotowało program poświęcony problemom komputeryzacji archiwów.

Studia w zakresie archiwistyki niewątpliwie znalazły w Olsztynie bardzo korzystne warunki, zarówno na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, jak i w archiwach olsztyńskich. Cieszą się dużym zainteresowaniem studentów historii, którzy zawsze wypełniają aktualnie ustalony limit trzydziestu miejsc na jednym roku. Można mieć nadzieję, że studia i badania z zakresu archiwistyki i jej dziedzin pokrewnych będą zyskiwać na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim coraz lepsze warunki rozwoju.

Program specjalności archiwalnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

Lp.	Przedmiot	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Przedmioty, których zaliczenie warunkuje przystąpienie do zajęć	Odpowiedni punkt w programie ogólnym
1	Wstęp do archiwistyki	Wykład i ćwiczenia	15	Przedmiot musi zostać podjęty w 5 semestrze studiów	
2	Metodyka archiwalna	Wykład	30	Wstęp do archiwistyki	
3	Metodyka archiwalna	Ćwiczenia	60	Wstęp do archiwistyki	
4	Teoria archiwalna	Wykład	15	Wstęp do archiwistyki Metodyka archiwalna	
5	Aktoznawstwo	Wykład	10	Wstęp do archiwistyki	
6	Aktoznawstwo	Ćwiczenia	20	Wstęp do archiwistyki	
7	Zajęcia do wyboru	Ćwiczenia	60		
8	Historia ustroju administracyjnego z archiwoznawstwem	Wykład	30		
9	Zarządzanie dokumentacją współczesną	Wykład	20		
10	Zarządzanie dokumentacją współczesną	Ćwiczenia	40	Aktoznawstwo	
11	Komputeryzacja archiwów	Wykład	10	Metodyka archiwalna	
12	Komputeryzacja archiwów	Ćwiczenia	20	Wstęp do archiwistyki i metodyka archiwalna	
13	Podstawy zarządzania instytucjami i przedsiębiorstwami gospodarczymi	Ćwiczenia	30		
14	Informatyka archiwalna	Ćwiczenia	60		

Praktyka zawodowa w wymiarze 150 godzin

Program Studium Podyplomowego Archiwistyki w zakresie problemów komputeryzacji archiwów

1. Wstęp do komputeryzacji:
 - Podstawy informacji naukowej – 10 godz.
 - Podstawy informatyki (bazy danych) – 20 godz.
 - Aktualne problemy i stan komputeryzacji archiwów państwowych – 20 godz.
 - Prezentacja archiwalnych baz danych – 10 godz.
2. Problemy opisu (description) zasobu archiwalnego w archiwalnych skomputeryzowanych systemach informacyjnych:
 - Struktura zasobu archiwalnego – 10 godz.
 - Standardy opisu archiwalnego – 10 godz.
 - Tworzenie bazy danych dla opisu zasobu w standardzie FOPAR – 40 godz.
 - Opracowanie archiwaliów w standardzie FOPAR – wykład i ćwiczenia – 40 godz.
3. Systemy informatyczne i metody ich opracowania:
 - Analiza systemowa – 10 godz.
 - Model systemu (wzorzec) – 10 godz.
4. Seminarium dyplomowe – 20 godz.

Razem 200 godz. zajęć

Siatka godzin specjalności archiwalnej UWM z uwzględnieniem podziału na lata i semestry

Nazwa przedmiotu	Razem godz.	Rozkład godzin zajęć											
		III rok				IV rok				V rok			
		zimowy wykł.	zimowy ćw.	letni wykł.	letni ćw.	zimowy wykł.	zimowy ćw.	letni wykł.	letni ćw.	zimowy wykł.	zimowy ćw.	letni wykł.	letni ćw.
Wstęp do archiwistyki	15	5	10										
Aktoznawstwo	30			10	20								
Metodyka archiwalna	90			15	30	15	30						
Historia ustroju administracyjnego z archiwoznawstwem	30					15					15		
Zarządzanie dokumentacją współczesną	60										20	40	
Informatyka archiwalna	60							30			30		
Komputeryzacja archiwów	30										10	20	
Teoria archiwalna	15										15		
Podstawy zarządzania instytucjami i przedsiębiorstwami gospodarczymi	30											30	
Neografia lub paleografia (zajęcia do wyboru)	60			Do wyboru między VI a VIII semestrem									
Praktyka archiwalna	150												Po semestrze letnim (VIII)

STUDIEN UND FORSCHUNGEN AUS DEM BEREICH DES ARCHIVWISSENSCHAFT AN DER ERMLAND UND MASUREN UNIVERSITÄT

Zusammenfassung

Das Universitätsforschungszentrum für die Studien und Forschungen aus dem Bereich des Archivwesens in Olsztyn funktioniert unter Anlehnung am Lehrstuhl für Archivwissenschaft, der noch 1998 an der Pädagogischen Hochschule als Abteilung gegründet, und im Jahre 2000 in einen Lehrstuhl an der Ermland und Masuren Universität umgewandelt wurde.

Am Lehrstuhl für Archivwissenschaft bietet man einen Studiengang mit einem Curriculum, das 420 Stunden umfasst, die im III., IV. und V. Studienjahr im Rahmen von Geschichtstudium realisiert werden. Dieses Curriculum umfasst u.a. Archivwissenschaft – Theorie und Methodik, Archivkunde mit der Geschichte des Systems, Aktenkunde, Archivinformatik, Paleographie und Neographie, moderne Dokumentationsverwaltung, Betriebswirtschaft.

In der aktuellen Version des Curriculums, das man für den Studiengang Archivwissenschaft entwickelt hat, konzentriert man sich vor allem auf die Problemen der Computeranwendung in den Archiven. Man berücksichtigt dabei natürlich alle Grundfächer des Studienganges Archivwesen. Es sollte betont werden, dass sowohl die Problematik als auch die Computertechnik eigentlich bei der Realisierung von fast allen Fächern des Studienganges Archivwissenschaft ihre Anwendung finden.

In diesem Studiengang werden die Studenten zur Arbeit in allen Archiven und anderen Institutionen vorbereitet, die nur ihre Archivbestände haben. Das garantiert vor allem das vielseitige Curriculum dieses Studienganges, dass alle Fächer berücksichtigt, die für die Bildung des Archivars wichtig sind. Man nimmt unter Rücksicht auch alle Typen und Formen des polnischen Archivbestandes. Die Absolventen dieses Studienganges sind auch theoretisch gründlich vorbereitet, was als Grundlage für den weiteren Wissenserwerb behilflich sein kann. Die Abschließung des Magisterseminars im Fach Archivwesen dient den Absolventen als Basis für die wissenschaftliche Arbeit und bereitet sie zum Anteil an dem Doktorseminar. Das Studium an der Ermland und Masuren Universität hat dadurch den Berufs- und Wissenschaftscharakter.

Für unsere Absolventen ist aber besonders die gründliche Vorbereitung im Bereich der Informatik und der Archivcomputerisierung charakteristisch. Das findet seinen Abbild in den Diplomen der Absolventen, wo eingetragen ist: Fachgebiet Archivwesen – Computerarchivwesen.

Am Lehrstuhl für Archivwissenschaft bietet man auch Ergänzungsstudium in Archivwissenschaft, das ein Programm für die Archivcomputerisierung entwickelt hat.

Das Magisterstudium im Bereich des Archivwissenschaft kann dank den Doktorstudien ergänzt werden. Am Lehrstuhl für Archivwissenschaft gibt es ein Doktorseminar bei Prof. Bohdan Ryszewski, das im Oktober 1987 in Thorn entstanden wurde, und seit 1997 in Olsztyn fortgesetzt wird.

Es sollte aber betont werden, dass der Lehrstuhl für Archivwissenschaft an UWM als einer von wenigen Instituten die Seminare in Archivwissenschaft bietet. Man führt aber auch Forschungen in diesem Bereich, indem man das wichtige Postulat realisiert, nach dem man sich um die Einheit der Lehre und der Forschungen sorgen sollte.

Das Studium im Bereich des Archivwissenschaft hat lebhaftes Interesse sowohl an der UWM als auch bei den Archiven in Olsztyn gefunden. Die Geschichtstudenten interessieren sich sehr für dieses Studium, und das Numerus clausus (30 Personen) wird immer besetzt. Man sollte hoffen, dass sowohl das Studium, als auch die Forschungen im Bereich des Archivwissenschaft und ihrer verwandten Fachgebieten immer bessere Entwicklungsmöglichkeiten haben werden.